

Research Paper

Explaining the Estructural Model of Marital Satisfaction Based on Personal Authority in the Family System with the Mediation of Conflict Resolution Strategies and Marital Stress

Alaleh Adibkia¹, Susan Emamipour^{2*}, Farnaz Keshavarzi Arshadi³, Parvaneh Mohammadkhani⁴

1. PhD student, Department of General Psychology, Central Tehran Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran.
2. Associate Professor, Department of Clinical Psychology, Central Tehran Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran.
3. Assistant Professor, Department of Clinical Psychology, Central Tehran Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran.
4. Professor, Department of Clinical Psychology, University of Rehabilitation Sciences and Social Health, Tehran, Iran.

DOI: [10.22034/JMPR.2022.53862.5221](https://doi.org/10.22034/JMPR.2022.53862.5221)

URL: https://psychologyj.tabrizu.ac.ir/article_17981.html

ARTICLE INFO

Keywords:
Marital Satisfaction,
Conflict Resolution
Strategies, Personal
Authority, Marital
Stress

Received: 2022/10/21
Accepted: 2022/12/15
Available: 2024/05/13

ABSTRACT

Marital satisfaction has a crucial role in maintaining and stability of the family foundation, and therefore it is essential to identify the factors involved in it. The present study was conducted with the aim of investigating fit of the structural model of marital satisfaction based on personal authority in the family system, taking into account the mediating role of conflict resolution strategies and marital stress. The present study was descriptive-correlational and structural equation modeling. The statistical population of the research included married people in Tehran, and among them, 353 people were selected through convenience sampling. Data collection tools included a personal authority in the family system questionnaire, Stockholm marital stress scale, ENRICH Marital Satisfaction Scale, and the conflict behavior scale. Pearson's correlation coefficient and structural equation model were used for data analysis using AMOS and SPSS version 22 software. The research results showed that marital satisfaction has a significant positive relationship with personal authority and a significant negative relationship with marital stress and conflict behavior at the level of 0.01. According to the results, the research model had good fit indices. Also, the indirect effect between personal authority and marital satisfaction with the mediation of conflict resolution strategies and marital stress was statistically significant at the 0.001 level. The determination coefficient of this route was equal to 0.35. Therefore, in couples, personal authority in the family system can lead to marital satisfaction through the effect on conflict resolution strategies and marital stress.

* Corresponding Author: Susan Emamipour
E-mail: emamipursd@yahoo.com

تبیین مدل ساختاری رضایت زناشویی بر اساس اقتدار شخصی در سیستم خانواده با میانجی‌گری راهبردهای حل تعارض و استرس زناشویی

آلاله ادیب کیا^۱، سوزان امامی پور^{۲*}، فرناز کشاورزی ارشدی^۳، پروانه محمدخانی^۴

۱. دانشجوی دکترا، گروه روانشناسی عمومی، واحد تهران مرکزی، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران.
۲. دانشیار، گروه روانشناسی بالینی، واحد تهران مرکزی، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران.
۳. استادیار، گروه روانشناسی بالینی، واحد تهران مرکزی، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران.
۴. استاد، گروه روانشناسی بالینی، دانشگاه علوم توانبخشی و سلامت اجتماعی، تهران، ایران.

DOI: [10.22034/JMPR.2022.53862.5221](https://doi.org/10.22034/JMPR.2022.53862.5221)

URL: https://psychologyj.tabrizu.ac.ir/article_17981.html

چکیده

مشخصات مقاله

کلیدواژه‌ها:

رضایت زناشویی، راهبردهای حل تعارض، اقتدار شخصی، استرس زناشویی

رضایت زناشویی دارای نقش کلیدی در حفظ و ثبات بنیان خانواده است و بنابراین شناسایی عوامل دخیل در آن حایز اهمیت می‌باشد. پژوهش حاضر با هدف بررسی برازش مدل ساختاری رضایت زناشویی بر اساس اقتدار شخصی در سیستم خانواده با در نظر گرفتن نقش میانجی راهبردهای حل تعارض و استرس زناشویی انجام شد. مطالعه حاضر، توصیفی-همبستگی و از نوع مدل‌سازی معادلات ساختاری بود. جامعه آماری پژوهش شامل افراد متاهل شهر تهران بود که از بین آنها، ۳۵۳ نفر به صورت نمونه‌گیری در دسترس انتخاب شدند. ابزار گردآوری داده‌ها شامل پرسشنامه اقتدار شخصی در سیستم خانواده، پرسشنامه باورهای غیرمنطقی، مقیاس رفتار تعارض و مقیاس رضایت زناشویی انریچ بود. برای تحلیل داده‌ها از روش‌های ضریب همبستگی پیرسون و مدل معادلات ساختاری با بهره‌گیری از نرم افزار AMOS و SPSS نسخه ۲۲ استفاده شد. نتایج پژوهش نشان داد که رضایت زناشویی با اقتدار شخصی دارای رابطه مثبت معنادار و با استرس زناشویی و رفتار تعارض دارای رابطه منفی معنادار در سطح ۰/۰۱ است. طبق نتایج، شاخص‌های برازش مدل پژوهش از وضعیت مناسبی برخوردار بودند. همچنین اثر غیرمستقیم بین اقتدار شخصی و رضایت زناشویی با میانجی‌گری راهبردهای حل تعارض و استرس زناشویی به لحاظ آماری در سطح ۰/۰۱ معنی‌دار بود. ضریب تعیین این مسیر برابر با ۰/۳۵ بود. بنابراین در زوجین، اقتدار شخصی در سیستم خانواده از طریق اثر بر راهبردهای حل تعارض و استرس زناشویی می‌تواند به رضایت زناشویی منجر شود.

دریافت شده: ۱۴۰۱/۰۷/۲۹

پذیرفته شده: ۱۴۰۱/۱۰/۰۴

منتشر شده: ۱۴۰۳/۰۲/۲۴

* نویسنده مسئول: سوزان امامی پور
emamipursd@yahoo.com

خانواده، به عنوان یکی از نهادهای مهم در هر جامعه‌ای به خصوص در ایران، محسوب می‌شود. پیوند زناشویی به عنوان پیچیده‌ترین نوع روابط انسانی واجد چنان توان بالقوه‌ای در آزادسازی احساسات است که در کمتر روابط بین فردی دیگر می‌توان نظیر آن را یافت (موسوی و قلی نسب، ۱۳۹۸). مهم‌ترین اهداف ازدواج نیل به آرامش و سکون، تأمین نیازهای جنسی و بقای نسل، تکامل انسان و آرامش و امنیت اجتماعی است. در صورتی که خانواده از عملکرد مناسبی برخوردار باشد، اعضای خانواده نیز از سلامت و بهزیستی مطلوبی برخوردار خواهند بود و در صورت وجود رضایت‌مندی اعضای خانواده از ازدواج، سلامت روان‌شناختی اعضای خانواده نیز تضمین خواهد شد (ماهنی و همکاران، ۲۰۲۱). رضایت زناشویی انطباق رفتارهای زناشویی زوج‌ها با یکدیگر و وجود تفاهم و همدلی و عشق بین آنهاست است (لی بارون و همکاران، ۲۰۱۸) و در واقع نگرشی مثبت و لذت بخش است که زن و شوهر از ابعاد مختلف روابط زناشویی دارند. عوامل متعددی از جمله احترام متقابل، باورهای زوج، مهارت‌ها و الگوهای مقابله زوجین و وضعیت سلامت و ثبات روان زوجین در رضایت زناشویی مؤثر هستند (میرزایی و زارعی، ۱۳۹۸). رضایت زناشویی، یک تجربه شخصی در ازدواج است که تنها توسط خود فرد در پاسخ به میزان لذت رابطه زناشویی قابل ارزیابی است و عوامل بسیاری هستند که در زندگی مشترک بر رضایت زناشویی تأثیر گذارند (یوسفی و عزیز، ۱۳۹۷). زوجین با رضایت زناشویی ادراک شده بالا، توافق زیادی با یکدیگر دارند، از نوع و سطح روابط خود راضی‌اند، از نوع و کیفیت گذران اوقات فراغت رضایت دارند و مدیریت مطلوبی در زمینه وقت و مسایل مالی خودشان اعمال می‌کنند (شهبانی و همکاران، ۱۴۰۰). استرس زناشویی، راهبردهای حل تعارض و اقتدار شخصی، از جمله عواملی هستند که به نظر می‌رسد در پیش بینی سطح رضایت زناشویی دارای نقش هستند.

رویدادهای استرس‌زای روزانه نیز به عنوان یک پیش بین نیرومند عملکرد زوجین و پیامدهای منفی زناشویی محسوب می‌شوند (نیک‌رخ و زهراکار، ۱۳۹۴). استرس عبارت است از واکنش بدن به تغییری که مستلزم سازگاری یا پاسخ جسمی، ذهنی یا هیجانی می‌باشد و می‌تواند به وسیله هر عامل یا محرک تنش‌زا ایجاد شود (سهرابی و همکاران، ۱۳۹۵). وقتی که عامل استرس‌زای زندگی انسان را تحت تأثیر قرار دهد، حالت هیجانی و تفکر فیزیولوژیکی از سطح بهنجار و متعادل خود خارج شده، فعالیت شناختی، آسیب‌پذیر می‌گردد و مشکلات رفتاری هیجانی فراخوانده می‌شود (ژانگ و همکاران، ۲۰۲۰). استرس زناشویی به عنوان موقعیتی تعریف شده است که در آن همسران مشکلات ارتباطی و حل مساله را تجربه می‌کنند در حالی که در جستجوی راه حل هستند، با یکدیگر زندگی می‌کنند و به سختی تفاوت‌های دیگری را می‌پذیرند (براون و همکاران، ۲۰۲۰). استرس زناشویی در واقع فرآیندی چند عاملی است که شامل محیط، خانواده، تجارب شخصی، راهبردهای مقابله و مجموعه‌ای از پاسخ عصبی-عصبی هستند.

خودکارقلبی-عروقی و سایر پاسخ‌های منظم فیزیولوژیک است (لی و همکاران، ۲۰۲۱). استرس در محیط خانواده می‌تواند مشکلات بسیاری را ایجاد کند. زوجینی که رویدادهای استرس‌زای بیشتری را تجربه می‌کنند، بیشتر در معرض پیامدهای زناشویی منفی قرار می‌گیرند که این تأثیر می‌تواند با سطوح منابع و امکانات زوجین و نوع ارزیابی زوجین از رویدادها تعدیل شود. استرس نقش اساسی در کیفیت و ثبات روابط صمیمانه زوجین دارد و شواهد نشان می‌دهند که استرس زناشویی عامل تهدید کننده دوام زندگی مشترک است (الام و همکاران، ۲۰۱۷).

همچنین سازگاری زناشویی که نقش مهمی در ازدواج‌های شاد و رضایت‌بخش دارد، تحت تأثیر بسیاری از عوامل فردی، موقعیتی و رابطه‌ای از جمله حل تعارض قرار می‌گیرد (لی و همکاران، ۲۰۱۹). تعارض بین افراد در روابط مهم همچون ازدواج امری غیرقابل اجتناب است و رفتارهای حل تعارض، رفتارهایی است که به منظور کاهش اصطکاک بین افراد به کار گرفته می‌شود (دانگ و همکاران، ۲۰۲۲). حل موفقیت‌آمیز و مثبت تعارض در زندگی زناشویی به افزایش رضایت زوجین کمک می‌کند در حالی که تعارض حل نشده منجر به ناراضی و بیگانگی می‌شود (تاگارت و همکاران، ۲۰۱۹). تعارض دارای جنبه مثبتی نیز هست که فرصتی را برای بهبودی روابط فراهم می‌کند و این در صورتی است که همسران یاد بگیرند چطور با یکدیگر مذاکره کنند. تعارض سازنده به صورت حفظ انعطاف‌پذیری، تعامل همراه با تمایل به منظور یادگیری و در محوریت قرار دادن رابطه و نه افراد همراه است (ون کویتسل و همکاران، ۲۰۱۹). بنابراین، می‌توان گفت حل تعارض برای روابط موفق موضوعی محوری است و عمدتاً نشان دهنده توانایی زوجین در حل یا مدیریت موفقیت‌آمیز تعارضات زیربنایی است که در رابطه زوجی زناشویی وجود دارد و چگونگی واکنش زوجین در حین تجربه تعارض‌های زناشویی و چگونگی مدیریت آن مسائل قابل توجهی هستند که بر وضعیت، ثبات و رضایت زناشویی، تربیت فرزند و همچنین سلامت جسمانی و روانی زوجین و فرزندان اثر می‌گذارد (رزم‌گر و اصغری ابراهیم آباد، ۱۳۹۹). طبق شواهد، زوجین شاد و سازگار نسبت به زوجین دیگر در حل و فصل تعارضات خود از مهارت‌های کارآمدتری برخوردارند، در حل و فصل و گفتگو در مورد مشکلات یکدیگر را درک می‌کنند؛ زمانی که احساسات خود را ابراز می‌کنند، آرام‌ترند و در حل مسایل به توافق و مسئولیت‌پذیری دست می‌یابند (تاگارت و همکاران، ۲۰۱۹).

اقتدار شخصی در سیستم خانواده نیز از جمله عوامل مهم در عملکرد خانواده است و در واقع به نظر می‌رسد که اقتدار شخصی از طریق اثر بر استرس زناشویی و راهبردهای حل تعارض قابلیت پیش بینی رضایت زناشویی را داراست. اقتدار شخصی شامل فردیت یا همجوشی، تهدید بین نسلی، اقتدار فردی و صمیمیت بین نسلی است (بری و ویلیامسون، ۱۹۸۷). تمایز یافتگی حالتی از تعادل است که هر فرد می‌تواند بین دو نیروی

6. Elam, K. K., Chassin, L., Eisenberg, N., & Spinrad
7. Li
8. Dong, S., Dong, Q., & Chen
9. Taggart, T. C., Bannon, S. M., & Hammett
10. Van Ouytsel, J., Walrave, M., & Ponnet
11. Bray & Williamson

1. Mahoney, A., Pargament, K. I., & DeMaris
2. LeBaron, Kelley, & Carroll
3. Zeng, S., Hu, X., Zhao, H., & Stone-MacDonald
4. Brown, M., Whiting, J., Kahumoku, E., Witting, A. B., & Jensen
5. Lee, S., Wickrama, K. K., Lee, T. K., & O'Neal

برخی مطالعات نشان می‌دهند که مهارت داشتن در حل تعارض برای حفظ و تداوم روابط نقش محوری دارد و چگونگی واکنش زوجین در حین تجربه تعارض‌های زناشویی تعیین کننده ثبات و رضایت زناشویی است (رزم گر و اصغری ابراهیم آباد، ۱۳۹۹). همچنین یافته برخی مطالعات گویای تاثیر منفی استرس در محیط خانواده بر کیفیت و ثبات روابط صمیمانه زوجین و نقش آن در ایجاد پیامدهای مخرب زناشویی است (الام و همکاران، ۲۰۱۷). رضایت زناشویی مولفه کلیدی در حفظ و دوام بنیاد خانواده است و کاهش و تضعیف آن می‌تواند دارای آثار سوء فردی و اجتماعی بسیاری برای زوجین و فرزندان آنها باشد. در همین راستا، شناسایی عوامل موثر در رضایت زناشویی به منظور بهبود و تقویت آن حایز اهمیت است و به نظر می‌رسد که اقتدار شخصی در سیستم خانواده، راهبردهای حل تعارض و استرس زناشویی از عوامل مهم واساسی در تعیین و پیش بینی رضایت زناشویی باشند. به عبارت دیگر، میزان اقتدار شخصی در خانواده و فردیتی که وی احساس می‌کند، در کنار میزان استرس زناشویی که توسط فرد درک می‌شود و راهبردهایی که وی برای حل تعارضات خود بکار می‌گیرد، مجموعاً می‌توانند در ارتباط با یکدیگر پیش بینی کننده سطح رضایت زناشویی در بین افراد متاهل باشند. بر همین اساس و با توجه به لزوم بررسی ابعاد رضایت زناشویی و شناسایی عوامل دخیل در آن، مطالعه حاضر به دنبال بررسی این موضوع است که آیا مدل ساختاری رضایت زناشویی بر اساس اقتدار شخصی در سیستم خانواده با میانجیگری راهبردهای حل تعارض و استرس زناشویی از برازش مطلوبی برخوردار است؟

روش

مطالعه حاضر، توصیفی-همبستگی و از نوع مدل‌سازی معادلات ساختاری بود. جامعه آماری پژوهش حاضر عبارت بود از زنان و مردان متاهل ۴۵-۲۰ سال شهر تهران در سال ۱۳۹۸ که به صورت در دسترس ۳۵۳ فرد برای شرکت در مطالعه انتخاب شدند. جهت اجرای پژوهش و تکمیل پرسشنامه‌ها، پس از آماده کردن پرسشنامه‌ها به صورت الکترونیکی، لینک پرسشنامه در فضای مجازی برای آزمودنی‌ها ارسال شد و از آنها خواسته شد تا به پرسشنامه‌ها پاسخ دهند. قبل از اجرای طرح پژوهشی، توضیحاتی به شرکت کنندگان در مورد اهداف پژوهش و ضرورت آن داده شد. همچنین به آنها توضیح داده شد که شرکت در پژوهش کاملاً اختیاری است. شرکت کنندگان می‌توانستند بدون ذکر اطلاعات شخصی، پرسشنامه‌ها را تکمیل کنند و همچنین در مورد محرمانه ماندن اطلاعات نیز به افراد داوطلب اطمینان خاطر داده شد.

ابزار پژوهش

پرسشنامه اقتدار شخصی در سیستم خانواده: این پرسشنامه توسط بری و همکاران^۶ (۱۹۸۴) تهیه شده است. این پرسشنامه دارای ۱۳۲ سوال و شامل ۸ مولفه صمیمیت بین نسلی، همجوشی فردیت بین نسلی، تهدید بین نسلی، مثلث سازی بین نسلی، صمیمیت

تفرد و تعلق بدست آورد (لیکانی و همکاران^۱، ۲۰۱۷). در مقابل همجوشی به نبود مرزها و فقدان فردیت بین افراد اشاره دارد و پدیده‌ای است که اجازه نمی‌دهد تا فرد خودش را از خانواده متمایز کند (لامپیس و همکاران^۲، ۲۰۲۲). فردی که به سطح بالایی از تمایز یافتگی رسیده باشد، می‌تواند میزان تعادل بین فردیت و با هم بودن را برآورده کند. بنابراین همجوشی یا فردیت بین نسلی نشان دهنده میزانی است که شخص با والدینش به حالت همجوشی یا با فردیت رفتار می‌کند (لامپیس و همکاران^۳، ۲۰۲۰). تهدید بین نسلی میزان تهدید شخصی تجربه شده توسط فرد در رابطه با والدینش است و پیش بین اقتدار شخصی سطح پایین است (بری^۴، ۲۰۰۴). اقتدار فردی الگوهای رفتاری است که مشخصه خود یکپارچه و متمایز مانند انتخاب سرنوشت فردی در زندگی و پیگیری شخصی است. صمیمیت بین نسلی بیانگر رضایت یا نارضایتی از میزان صمیمیت با والدین است (پلگ و هریش^۵، ۲۰۲۲). بوئن^۶ (۱۹۸۷) اظهار داشت که تا زمانی که افراد الگوهایی را که از نسل‌های گذشته منتقل شده‌اند، بررسی و اصلاح نکنند، احتمال دارد که این رفتارها را در خانواده خود تکرار کنند. چنانچه رفتارهای بین اشخاصی، بالاخص بین نسل‌ها، به لحاظ عاطفی فزون آمیخته یا به لحاظ عاطفی بریده باشند (بصورت الگوی اجتناب عاطفی از یکدیگر یا جدایی روانشناختی از هم)، احتمال بروز این گونه الگوی تکرار شونده وجود دارد (بری و ویلیامسون، ۱۹۸۷). زن و شوهرهایی که به یک اندازه از سطوح بالای اقتدار شخصی و تمایز یافتگی برخوردارند، قادرند فردیت روشنی را به وجود آورند و حفظ کنند و در همان زمان صمیمیت عاطفی قوی، پخته و غیرتهدیدآمیزی را داشته باشند (آریایی آذر و همکاران، ۱۴۰۰). از سوی دیگر، زن و شوهرهایی که به یک اندازه از سطوح پایین اقتدار شخصی برخوردارند، در برقراری صمیمیت با مشکل مواجه‌اند چون فقط خودهای کاذب یعنی خودهای وانمودی را پرورش داده‌اند (لی و همکاران^۷، ۲۰۱۹). خودهای کاذب بر حسب موقعیت‌ها در نوسان هستند و معمولاً بهم آمیختگی و همجوشی این خودها به از بین رفتن مرزهای خود و از دست دادن فردیت می‌انجامد (بری، ۲۰۰۴). زن و شوهرهایی که از اقتدار شخصی اندکی برخوردارند، برای خلاص کردن خود از اضطراب از یکدیگر فاصله عاطفی می‌گیرند و با تعارض زناشویی و اختلال جسمی یا عاطفی بیشتری مواجهه می‌شوند (پلگ و هریش، ۲۰۲۲).

به نظر می‌رسد که در زوجین راهبردهای حل تعارض و استرس زناشویی در رابطه بین اقتدار شخصی در سیستم خانواده و رضایت زناشویی دارای نقش میانجی است. به عبارت دیگر، در زوجین اقتدار شخصی در سیستم خانواده از طریق تاثیر بر روی راهبردهای حل تعارض و استرس زناشویی می‌تواند سطح رضایت زناشویی را در آنها پیش بینی کند چرا که از یک سو یافته برخی مطالعات نشان دهنده این است که اقتدار شخصی در سیستم خانواده، با قوت بخشیدن به فردیت در زوجین نقش مهمی در سلامت روانی و نوع برخورد آنها با مشکلات زندگی و بطور کلی عملکرد فردی و خانوادگی آنها و روابط دوسویه آنها با یکدیگر دارد (لی و همکاران، ۲۰۱۹). همچنین

6. Bowen
7. Lee
8. personal authority in the family system questionnaire
9. Bray, J. H., Williamson, D. S., & Malone

1. Likcani, A., Stith, S., Spencer, C., Webb, F., & Peterson
2. Lampis, J., Cataudella, S., Speziale, R., & Elat
3. Lampis, J., Cataudella, S., Agus, M., Busonera, A., & Skowron
4. Bray
5. Peleg, O., & Harish

مقیاس استرس زناشویی استکهلم^۵: مقیاس استرس زناشویی استکهلم توسط اورث-گومر و همکاران^۶ (۲۰۰۰) ساخته شد. مقیاس استرس زناشویی دارای ۱۷ سوال است که به صورت صفر و یک نمره گذاری می‌شود و حداقل نمره این مقیاس صفر و حداکثر نمره آن ۱۷ است. هرچه نمره فرد در این مقیاس بالاتر باشد، استرس موجود در روابط او و همسرش بیشتر خواهد بود. اورث گومر و همکاران (۲۰۰۰) همسانی درونی مقیاس آلفای کرونباخ مقیاس استرس زناشویی را ۰/۸۸ و اعتبار سازه آن را با استفاده از مقیاس‌های مرتبط رضایتبخش توصیف کرده‌اند. شمس پور (۱۳۸۳) آلفای کرونباخ به دست آمده برای مقیاس استرس زناشویی استکهلم را ۰/۹۱۱ گزارش کرد که نشانگر همسانی درونی بالای این پرسش نامه می‌باشد و برای بررسی اعتبار همزمان این پرسشنامه از پرسشنامه وضعیت زناشویی گلوبوگ-روست استفاده کرد. همبستگی بین این دو آزمون در نمونه مورد بررسی ۰/۶۴ به دست آمد که نشان دهنده اعتبار همزمان خوب مقیاس استرس زناشویی استکهلم می‌باشد.

در پژوهش حاضر، برای تحلیل داده‌ها از روش‌های ضریب همبستگی پیرسون و مدل معادلات ساختاری با بهره‌گیری از نرم افزار AMOS و SPSS نسخه ۲۲ استفاده شد.

یافته‌ها

۹۷ نفر (۲۷/۵ درصد) از شرکت کنندگان کمتر از ۳۰ سال، ۱۱۳ نفر (۳۲ درصد) ۳۱ تا ۳۵ سال، ۸۹ نفر (۲۵/۲ درصد) ۳۶ تا ۴۰ سال و ۵۴ نفر (۱۵/۳ درصد) بالاتر از ۴۰ سال داشتند. میانگین و انحراف استاندارد سن شرکت کنندگان به ترتیب برابر با ۳۴/۴۵ و ۵/۳۱ بود. ۹۴ نفر (۲۶/۶ درصد) از شرکت کنندگان کمتر از ۳ سال، ۲۰۳ نفر (۵۷/۵ درصد) ۳ تا ۴ سال و ۵۶ نفر (۱۵/۹ درصد) بیشتر از ۴ سال سابقه زندگی مشترک با همسر خود داشتند. میانگین و انحراف استاندارد مدت زمان ازدواج به ترتیب ۳/۳۲ و ۱/۳۵ بود. ۱۵۹ نفر (۴۵ درصد) از شرکت کنندگان فاقد فرزند، ۱۴۹ نفر (۴۲/۲ درصد) یک فرزند و ۴۵ نفر (۱۲/۸ درصد) بیشتر از یک فرزند داشتند. همانطور که نتایج مندرج در جدول ۱ نشان می‌دهد، مولفه‌های رضایت زناشویی با مولفه‌های اقتدار شخصی دارای رابطه معنادار مثبت و با استرس زناشویی و رفتار تعارض رابطه معنادار منفی در سطح ۰/۰۱ هستند.

همسر، مثلث سازی هسته خانواده، همجوشی فردیت همسر و اقتدار شخصی است که در پژوهش حاضر از خرده مقیاس‌های صمیمیت بین نسلی، صمیمیت همسر، تهدید بین نسلی و همجوشی فردیت استفاده شد. این ابزار به صورت پنج گزینه‌ای از نوع لیکرت با گزینه‌های بسیار راحت، راحتی، خنثی، ناراحت، بسیار ناراحت در نظر گرفته شده است که از ۴-۰ امتیاز می‌گیرند. پایایی این آزمون توسط بری و همکاران (۱۹۸۴) به روش آلفای کرونباخ برای بزرگسالان غیربالیینی بین ۰/۸۲ تا ۰/۹۵ و برای نمونه بالینی بین ۰/۷۷ تا ۰/۹۶ گزارش شد و برای نمونه بالینی ضریب پایایی به روش بازآزمایی بعد دو هفته بین ۰/۵۵ تا ۰/۹۵ بود. اعتبار این آزمون توسط بری و همکاران (۱۹۸۴) به روش تحلیل عاملی و اعتبار محتوا بر حسب تجارب بالینی و پیشینه مرتبط و اعتبار همگرا با کسب ضریب همبستگی خوب بین این پرسشنامه با مقیاس سازگاری دو جانبه و مقیاس ارزیابی و انسجام و سازگاری خانوادگی مورد تایید قرار گرفت. در مطالعه حاضر روی صورتی و محتوا و صورتی این پرسشنامه و روی سازه آن با استفاده از تحلیل عاملی اکتشافی و تاییدی و دستیابی به یک مدل برازش یافته مناسب مورد تایید قرار گرفت.

مقیاس رفتار تعارض زناشویی^۷: این مقیاس ترکیبی از پرسشنامه حل مسئله راسبالت و همکاران (۱۹۸۶) و پرسشنامه تاکتیک‌های حل تعارض اشتراوس و همکاران^۱ (۱۹۷۹) و شامل ۲۳ سوال است (به نقل از التمیمی^۲، ۲۰۰۹). سه خرده مقیاس آن شامل سوءاستفاده، رفتار مثبت و رفتار منفی است. آزمودنی به هر یک از سؤال‌ها به دو صورت پاسخ‌های مربوط به خود و پاسخ‌های مربوط به همسر پاسخ می‌دهد. نمره‌گذاری این پرسشنامه هفت گزینه‌ای و در قالب هرگز=۱، یک مرتبه=۲، دو مرتبه=۳، سه تا پنج مرتبه=۴، شش تا ده مرتبه=۵، یازده تا بیست مرتبه=۶ و بیش از بیست مرتبه=۷ تعارض زوجها را ارزیابی می‌کند. نمره بالاتر در این مقیاس گویای میزان تعارض بیشتر بین زوجین است. در پژوهش دیباجی فروشانی و همکاران (۱۳۸۸) روی صورتی و محتوایی این مقیاس بررسی و تایید شد و همچنین ساختار سه عاملی آن نیز با شاخص‌های برازش مناسب مورد تایید قرار گرفت. همچنین کمترین و بیشترین ضرایب آلفا کرونباخ برای این پرسشنامه به ترتیب ۰/۵۷ و ۰/۹۳ بدست آمد.

مقیاس رضایت زناشویی انریچ^۳: این مقیاس یک فرم ۳۵ سوالی است که توسط فاورز و السون^۴ (۱۹۹۳) تهیه شده است. این پرسشنامه شامل ۴ خرده مقیاس است که می‌تواند به عنوان یک ابزار تحقیق از جمله رضایت، ارتباطات، تحریف آرمانی و حل تعارض استفاده گردد. این مقیاس برای هر یک از ماده‌ها پنج گزینه «کاملاً موافقم»، «موافقم»، «نه موافق و نه مخالف»، «مخالفم» و «کاملاً مخالفم» می‌باشد که به هر یک از یک تا پنج امتیاز داده می‌شود. و حداقل نمره این مقیاس ۳۵ و حداکثر نمره آن ۱۷۵ است و نمرات بالاتر بیانگر رضایت زناشویی بیشتر است. فاورز و السون (۱۹۹۳) ضریب آلفای مقیاس را برای خرده مقیاس‌های رضایت زناشویی، ارتباط، حل تعارض و تحریف آرمانی به ترتیب ۰/۸۶، ۰/۸۰، ۰/۸۴، ۰/۸۳ و اعتبار بازآزمایی آن به ترتیب ۰/۸۶، ۰/۸۱، ۰/۹۰، ۰/۹۲ گزارش دادند. در پژوهشی در ایران روی صورتی و محتوایی مقیاس رضایت زناشویی انریچ مورد بررسی و تایید قرار گرفته و ضریب آلفای آن در دامنه بین ۰/۶۹ تا ۰/۸۸ گزارش شده است (سهرابی و همکاران، ۱۳۹۵).

5. Stockholm Marital Stress Scale
6. Orth-Gomer, K., Wamala, S. P., Horsten, M., Schenck-Gustafsson, K., Schneiderman, N., & Mittleman

1. Straus, M., Hamby, S. L., Boney-McCoy, S. U. E., & Sugarman
2. Al Tamimi
3. ENRICH Marital Satisfaction Scale
4. Fowers, B. J., & Olson

جدول ۱: ماتریس همبستگی متغیرهای تحقیق

متغیرها	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱
۱. اقتدار شخصی (صمیمیت همسر)	-										
۲. اقتدار شخصی (صمیمیت بین نسلی)	۰/۵۱**	-									
۳. اقتدار شخصی (تهدید بین نسلی)	۰/۵۴**	۰/۶۰**	-								
۴. اقتدار شخصی (همجوشی/فردیت)	۰/۴۸**	۰/۴۶**	۰/۳۳**	-							
۵. اقتدار شخصی (اقتدار شخصی)	۰/۳۹**	۰/۵۳**	۰/۴۱**	۰/۲۸**	-						
۶. رفتار تعارض (رفتار شخص)	-۰/۲۰**	-۰/۲۷**	-۰/۲۶**	-۰/۱۴**	-۰/۲۶**	-					
۷. رفتار تعارض (رفتار همسر)	-۰/۱۹**	-۰/۲۶**	-۰/۲۳**	-۰/۰۷	-۰/۱۸**	۰/۵۳**	-				
۸. استرس زناشویی	-۰/۱۹**	-۰/۲۳**	-۰/۱۸**	-۰/۱۱*	-۰/۲۰**	۰/۲۴**	۰/۱۵**	-			
۹. رضایت زناشویی (رضایت)	۰/۲۱**	۰/۳۶**	۰/۲۳**	۰/۱۳*	۰/۲۶**	-۰/۲۵**	-۰/۲۶**	-۰/۳۵**	-		
۱۰. رضایت زناشویی (ارتباطات)	۰/۱۹**	۰/۲۴**	۰/۲۱**	۰/۰۹	۰/۲۲**	-۰/۲۳**	-۰/۲۳**	-۰/۳۲**	۰/۶۲**	-	
۱۱. رضایت زناشویی (حل تعارض)	۰/۲۲**	۰/۳۴**	۰/۲۴**	۰/۰۷	۰/۲۹**	-۰/۳۱**	-۰/۱۹**	-۰/۳۰**	۰/۶۴**	۰/۵۸**	-
۱۲. رضایت زناشویی (تحریف آرمانی)	۰/۱۷**	۰/۲۵**	۰/۲۱**	۰/۱۳*	۰/۲۳**	-۰/۲۵**	-۰/۱۷**	-۰/۲۱**	۰/۴۰**	۰/۱۵**	۰/۳۲**

ضریب تحمل کمتر از ۰/۱ و مقادیر عامل تورم واریانس برای هر یک از متغیرهای پیش بین بالاتر از ۱۰ نبود که نشان دهنده عدم همخطی بودن است. در الگوی پیشنهادی اقتدار شخصی به عنوان متغیر پیش‌بین (مستقل)، رضایت زناشویی به عنوان متغیر ملاک (وابسته) و راهبردهای حل تعارض و استرس زناشویی به عنوان متغیر میانجی هستند. برازندگی الگوی پیشنهادی بر اساس ترکیبی از سنج‌های برازندگی جهت تعیین کفایت برازش الگوی پیشنهادی با داده‌ها مورد استفاده قرار گرفتند که نتایج آن در جدول ۲ گزارش شده است.

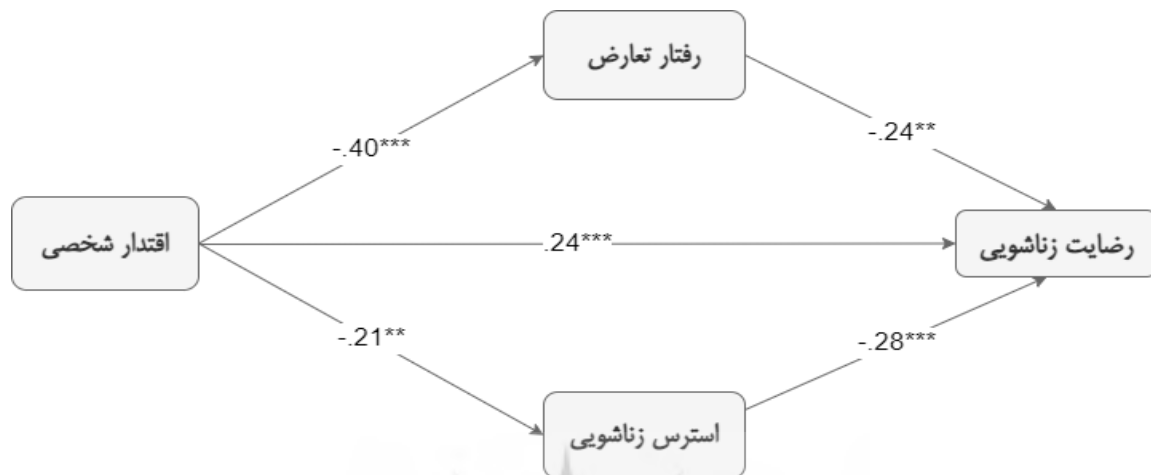
جهت آزمون الگوی پیشنهادی نقش میانجی راهبردهای حل تعارض و استرس زناشویی در ارتباط بین اقتدار شخصی و رضایت زناشویی از روش الگویابی معادلات ساختاری استفاده شد. در ابتدا مفروضه‌های زیربنایی مدل معادلات ساختاری بررسی شد. جهت بررسی نرمال بودن متغیرها از کجی و کشیدگی متغیرها و آزمون کولموگروف اسمیرنوف استفاده شد. نتایج ضریب کجی و ضریب کشیدگی نشان داد که با توجه به معیار نرمال بودن، متغیرهای پژوهش همگی دارای قدر مطلق ضریب کجی و ضریب کشیدگی کوچکتر از ۳ هستند و لذا تخطی از نرمال بودن داده‌ها قابل مشاهده نبود. نتایج آزمون کولموگروف اسمیرنوف نیز گویای نرمال بودن توزیع پراکندگی متغیرهای پژوهش بود ($P > 0.05$). مقادیر

جدول ۲: شاخص‌های برازش مدل ساختاری

شاخص‌های برازندگی	مدل ساختاری	میزان کفایت برازش
مجدور کای	۱۸۰/۲۰	-
درجه آزادی مدل	۹۶	-
χ^2/df	۱/۸۷	کمتر از ۳
GFI	۰/۹۴۲	۰/۹۰ >
AGFI	۰/۹۱۷	۰/۹۰ >
CFI	۰/۹۵۸	۰/۹۰ >
RMSEA	۰/۰۵۰	۰/۰۸ <

حل تعارض و استرس زناشویی در رابطه بین اقتدار شخصی و رضایت زناشویی است. در جدول ۳ به ضرایب مستقیم و غیرمستقیم استاندارد و غیراستاندارد پرداخته شده است.

همچنان که جدول ۲ نشان می‌دهد، شاخص‌های برازندگی حاصل از تحلیل مدلیابی معادلات ساختاری از برازش مدل ساختاری با داده‌های گرآوری شده حمایت می‌کنند. در مدل مفهومی فرض می‌شود که اقتدار شخصی از طریق راهبردهای حل تعارض و استرس زناشویی با رضایت زناشویی رابطه دارد. شکل ۱ نشان دهنده مسیرهای مدل فرضی نقش میانجی راهبردهای

شکل ۱: مسیرهای مدل فرضی راهبردهای حل تعارض و استرس زناشویی در رابطه بین اقتدار شخصی و رضایت زناشویی

جدول ۳: ضرایب مسیر کل، مستقیم و غیر مستقیم بین متغیرها در مدل پژوهش

sig	β	S. E	b	ضرایب مسیر	
۰/۰۰۱	۰/۲۴۹	۰/۰۸۹	۰/۲۶۴	اقتدار شخصی - رضایت زناشویی	
۰/۰۰۱	-۰/۲۸۹	۰/۰۲۷	-۰/۱۲۸	استرس زناشویی - رضایت زناشویی	
۰/۰۰۳	-۰/۲۴۳	۰/۰۳۲	-۰/۱۰۵	رفتار تعارض - رضایت زناشویی	ضرایب مستقیم
۰/۰۰۱	-۰/۴۰۹	۰/۲۲۶	-۱/۰۰۱	اقتدار شخصی - رفتار تعارض	
۰/۰۰۲	-۰/۲۱۵	۰/۱۵۴	۰/۵۱۵	اقتدار شخصی - استرس زناشویی	
۰/۰۰۱	۰/۱۵۹	۰/۰۴۱	۰/۱۷۱	اقتدار شخصی - رضایت زناشویی	ضریب غیرمستقیم
۰/۰۰۱	۰/۴۱۱	۰/۰۹۴	۰/۴۳۴	اقتدار شخصی - رضایت زناشویی	ضریب کل

بحث و نتیجه‌گیری

مطالعه حاضر با هدف، بررسی رضایت زناشویی بر اساس اقتدار شخصی در سیستم خانواده با میانجیگری راهبردهای حل تعارض و استرس زناشویی انجام شد. نتایج نشان داد شاخص‌های برازش مدل پژوهش از وضعیت مناسبی برخوردار است. طبق نتایج مطالعه حاضر، رضایت زناشویی دارای رابطه معنادار همسو با اقتدار شخصی در سیستم خانواده و رابطه معنادار ناهمسو با استرس زناشویی و رفتارهای تعارضی در زوجین بود. همچنین استرس زناشویی در رابطه بین اقتدار شخصی در سیستم خانواده و رضایت زناشویی دارای نقش میانجی است. بنابراین متغیر اقتدار شخصی در سیستم

مقادیر کوچکتر از ۰/۰۵ برای مقدار P حاکی از تفاوت معنادار مقدار محاسبه شده برای وزن‌های رگرسیونی با مقدار صفر در سطح ۹۵ درصد است. بر اساس شاخص‌های ذکر شده، همانگونه که نتایج جدول ۳ نشان می‌دهند، وزن‌های رگرسیونی مربوط به مسیرهای مستقیم در سطح ۰/۰۰۱ معنادار بودند. همانطور که می‌توان در جدول ۳ مشاهده کرد، اثر غیرمستقیم بین اقتدار شخصی و رضایت زناشویی با میانجی‌گری راهبردهای حل تعارض و استرس زناشویی به لحاظ آماری در سطح ۰/۰۰۱ معنی‌دار بود ($p < 0/001$). $\beta = 0/159$. ضریب تعیین این مسیر برابر با ۰/۳۵ بود که به بیان دیگر راهبردهای حل تعارض، استرس زناشویی و اقتدار شخصی مجموعاً ۳۵ درصد از واریانس متغیر رضایت زناشویی را در افراد متاهل تبیین کردند.

نهایت این بی‌ثباتی و نابسامانی روانی بر سلامت رابطه زوجی آنها تاثیر منفی داشته و کیفیت روابط زناشویی و رضایت آنها از این رابطه را مختل می‌سازد. در مطالعه حاضر نشان داده شد که رفتارهای تعارضی با رضایت زناشویی دارای رابطه معنادار است و بنابراین رفتارهای تعارضی بطور مستقیم پیش بین معنادار رضایت زناشویی است. همچنین اقتدار شخصی در سیستم خانواده از طریق رفتارهای تعارضی، اثر غیرمستقیم معناداری بر رضایت زناشویی دارد. بنابراین رفتارهای تعارضی در رابطه بین اقتدار شخصی در سیستم خانواده و رضایت زناشویی دارای نقش میانجی بود. یافته مطالعه دانگ و همکاران (۲۰۲۲) نیز نشان دهنده این است که زوجین دارای مهارت بالا در حل تعارض در مقایسه با زوجینی که در این زمینه ضعیف عمل می‌کنند، بیشتر در معرض دلزدگی زناشویی، بدعملکردی جنسی، اختلافات بین فردی و طلاق وجدایی قرار دارند. در تبیین ارتباط ناهمسوی بین رفتارهای تعارضی با رضایت زناشویی باید بیان داشت که زوجینی که در تعارض با یکدیگر هستند، در صورت مواجه با یک مسئله، به جای تعامل سازنده و دوستانه و همکاری و مشورت با یکدیگر برای حل آن مشکل، یکدیگر را مقصر دانسته و شدیداً مورد حمله قرار می‌دهند که این می‌تواند موجب تخریب رابطه زناشویی آنها شود (لی و همکاران، ۲۰۱۹). بنابراین، در حالت تعارض هر یک از زوجین بجای تمرکز بر مسئله موجود و امکانات و فرصت‌های خود برای بکارگیری آنها در جهت رفع آن مشکل، بر علیه دیگری به اظهار نظرهای منفی پرداخته و سعی دارد تا از طریق روش‌های مخربی همچون سرزنش و انتقاد و تهدید، دیگری را تحت نفوذ خود درآورد. در چنین وضعیتی، تضادها و مخالفت‌های مکرر در رابطه زناشویی، موجب نارضایتی زوجین و گسستن پیوندهای عاطفی و در نهایت نارضایتی از رابطه زناشویی می‌شود (رزوم گر و اصغری ابراهیم آباد، ۱۳۹۹). در مجموع، تعارض موجب آفت عملکرد فردی و اجتماعی و تخریب روابط می‌شود و در بستر روابط زناشویی ایجاد کننده بحران در رابطه زناشویی است (تاگارت و همکاران، ۲۰۱۹). در مقابل نشان داده شده است، زوجینی که بهتر قادر به مدیریت تعارضات زناشویی خود در زندگی باشند، در برقراری و حفظ ارتباطات خوب با یکدیگر و توأم با آرامش و شادکامی موفق‌تر عمل می‌کنند و از رضایت زناشویی بیشتری نیز بهره می‌برند (لی و همکاران، ۲۰۱۹).

در تبیین ارتباط مستقیم بین اقتدار شخصی در سیستم خانواده با رضایت زناشویی باید بیان داشت که اقتدار شخصی در بافت خانواده و در بین زوجین، با به همراه داشتن حس فردیت و استقلال به افراد متاهل کمک می‌کند تا در کنار تجربه یک رابطه زوجی و صمیمانه، به رعایت مرزهای عاطفی برای حفظ و ثبات رابطه زناشویی خود توجه داشته باشند (بری و ویلیامسون، ۱۹۸۷). در چنین حالتی هر یک از زوجین در عین حال که برای حفظ فردیت خود تلاش می‌کنند و مرزهای بین خود را در نظر دارند، می‌توانند بدون نگرانی از آسیب دیدن استقلال فردی خود، با احساس اقتدار و توانمندی با هم بودن را تجربه کنند و از آن احساس خوبی داشته باشند (لامپیس و همکاران، ۲۰۲۲). اقتدار شخصی به زوجین این توانایی را می‌دهد تا ظرفیت درون فردی خود را برای متمایز کردن احساس و تفکر ارتقا بخشند و همچنین بدون هرگونه نگرانی به ابراز نظرات واقع بینانه خود راجع به موضوعات عاطفی در خانواده بپردازند؛

خانواده هم دارای اثر مستقیم معنادار بر رضایت زناشویی بود و هم از طریق استرس زناشویی بر رضایت زناشویی اثر غیرمستقیم معنادار دارد. در همین راستا یافته مطالعه لی و همکاران (۲۰۲۱) بیانگر این است که زوجینی که استرس بیشتری را متحمل می‌شوند، نسبت به سایر زوجین از مشکلات جسمی و روانی بیشتر و تعارضات شدیدتر در رابطه با فرزندان و همسر خود خبر می‌دهند. یافته مطالعه الام و همکاران (۲۰۱۷) نیز نشان دهنده این است که استرس زناشویی می‌تواند با تحت تاثیر قرار دادن رابطه زوجین با یکدیگر و همچنین رابطه والد فرزند موجب ایجاد آشفتگی در روابط افراد خانواده و تضعیف سطح کیفیت زندگی در آنها شود (براون و همکاران ۲۰۲۰) نیز در مطالعه خود به این یافته دست پیدا کردند که تجربه سطوح بالای استرس در سیستم خانواده و در بین زوجین، با تحت تاثیر قرار دادن راهبردهای مقابله ای می‌تواند منجر به کاهش وضعیت سلامت عمومی آنها و در نتیجه کاهش احساس صمیمیت و رضایت در آنها شود.

در تبیین ارتباط ناهمسوی بین استرس زناشویی با رضایت زناشویی باید بیان داشت که زوجینی که تحت استرس و فشار روانی بیشتری هستند و در مقابله با چالش‌های زندگی و مسائل روزمره، تنش و اضطراب بیشتری را تجربه می‌کنند، این افراد بیشتر در معرض بی‌ثباتی و عدم تعادل روانی قرار دارند (ژانگ و همکاران، ۲۰۲۰). در واقع استرس زناشویی اغلب در مورد زوجینی مصداق می‌یابد که در مقایسه با سایر زوجین، بیشتر مستعد تجربه استرس هستند و در مقابل محرک‌های بالقوه تهدید کننده، سریعاً احساس خطر و ناامنی کرده و با واکنش‌های شدید استرسی و هیجانی ظاهر می‌شوند؛ چنین زوجینی در مواجه با بسیاری از مسائل زندگی که ممکن است برای خیلی از افراد دیگر تهدید کننده تلقی نشود و یا به عنوان فرصتی برای رشد و پیشرفت تعبیر شود، به راحتی ممکن است توان جسمی و روانی خود را از دست بدهند، احساس ضعف و شکنندگی کنند و بدون کوشش موثر برای اصلاح امور، به سادگی مقاومت خود را از دست داده و تسلیم شرایط شوند (براون و همکاران، ۲۰۲۰). همچنین این زوجین در هنگام برخورد با مشکلات و شرایط دشوار زندگی، دچار تجربه شدیدی از عواطف منفی و پریشان کننده می‌شوند که این عواطف نه تنها می‌تواند در عملکرد شناختی و اجتماعی آنها تداخل ایجاد کند بلکه می‌تواند به گونه‌ای منفی سلامت روان آنها را متاثر سازد (ژانگ و همکاران، ۲۰۲۰). همچنین تجربه عواطف و احساسات منفی و ناخوشایند، در دراز مدت می‌تواند در فرد طرف مقابل نیز موجب تجربه هیجانات منفی شود و رابطه زناشویی را به سمت فرسودگی و دلزدگی از یکدیگر پیش ببرد (براون و همکاران، ۲۰۲۰). در واقع ماهیت، شدت، میزان و دوام عواطف فردی بر علاقه‌مندی و ارزشی که زوجین برای یکدیگر قائل می‌باشند و رابطه بین آنها اثرگذار است و مکانیسم آن از طریق ایجاد حس مطلوب و یا نامطلوب در خود فرد و همچنین طرف مقابل قابل تبیین است (الام و همکاران، ۲۰۱۷). به عبارت دیگر، افراد در تعاملات خویش به اشخاصی علاقه‌مند می‌شوند که در آنها احساسات مطلوبی ایجاد نمایند و بنابراین زوجینی که به کرات، خواسته و ناخواسته بخاطر استرس خود موجبات رنجش دیگری را به شیوه‌های مختلف فراهم می‌آورند، به رابطه زناشویی خود آسیب وارد کرده و به ایجاد فاصله عاطفی بین خود و همسرشان کمک می‌کنند. در

نیک رخ، مرضیه و زهراکار، کیانوش. (۱۳۹۴). بررسی تأثیر آموزش تلقیح استرس بر کاهش استرس زناشویی. *خانواده پژوهی*، ۱۱(۳): ۳۶۵-۳۵۳.

یوسفی، ناصر و عزیزی، آرمان. (۱۳۹۷). تبیین مدلی برای پیش‌بینی تعارض زناشویی بر اساس تمایز یافتگی و تیپ‌های شخص. *فصلنامه فرهنگ و مشاوره و روان درمانی دانشگاه علامه طباطبائی*، ۹، ۳۵، ۷۸-۵۷.

Al Tamimi, N. (2009). *Predictors of marital satisfaction in arranged marriages in Saudi Arabia*. PhD. Thesis. The University of York. Centre for Women's Studies.

Bowen, M. (1978). *Family therapy in clinical practice*. New York: Aronson.

Bray, J. H. (2004). *Manual for the Personal Authority in the Family System Questionnaire (2nd ed.)*. Houston, TX: Houston Family Institute.

Bray, J. H., Williamson, D. S., & Malone, P. E. (1984). Personal authority in the family system: Development of a questionnaire to measure personal authority in intergenerational family processes. *Journal of Marital and Family Therapy*, 10(2), 167-178.

Bray, J.H., & Williamson, D. S. (1987). Assessment of intergenerational family relationships. In A. J. Hovestadt & M. Fine (Eds.), *Family of Origin Therapy*, Rockville, MD: Aspen Publications.

Brown, M., Whiting, J., Kahumoku Fessler, E., Witting, A. B., & Jensen, J. (2020). A dyadic model of stress, coping, and marital satisfaction among parents of children with autism. *Family Relations*, 69(1), 138-150.

Chang, S. H., & Bhat, C. S. (2022). A Group Counseling Model Based on Bowen Family Systems Theory for College Students with Codependency in Taiwan. *The Journal for Specialists in Group Work*, 1-16.

Dong, S., Dong, Q., & Chen, H. (2022). Mothers' parenting stress, depression, marital conflict, and marital satisfaction: The moderating effect of fathers' empathy tendency. *Journal of affective disorders*, 299, 682-690.

Elam, K. K., Chassin, L., Eisenberg, N., & Spinrad, T. L. (2017). Marital stress and children's externalizing behavior as predictors of mothers' and fathers' parenting. *Development and Psychopathology*, 29(4), 1305-1318.

Fowers, B. J., & Olson, D. H. (1993). ENRICH Marital Satisfaction Scale: A brief research and clinical tool. *Journal of Family psychology*, 7(2), 176.

Lampis, J., Cataudella, S., Agus, M., Busonera, A., & Skowron, E. A. (2019). Differentiation of self and dyadic adjustment in couple relationships: A dyadic analysis using the actor partner interdependence model. *Family process*, 58(3), 698-715.

Lampis, J., Cataudella, S., Speziale, R., & Elat, S. (2020). The role of differentiation of self dimensions in the anxiety problems. *The Family Journal*, 28(1), 90-97.

LeBaron, A. B., Kelley, H. H., & Carroll, J. S. (2018). Money over marriage: Marriage importance as a mediator between materialism and marital satisfaction. *Journal of Family and Economic Issues*, 39(2), 337-347.

Lee, J. Y., Kim, J. S., Kim, S. S., Jeong, J. K., Yoon, S. J., Kim, S. J., & Lee, S. M. (2019). Relationship between health behaviors and marital adjustment and marital intimacy in multicultural family female immigrants. *Korean journal of family medicine*, 40(1), 31.

بنابراین این فرایند تسهیل کننده این است که زوجین با احساس قدرت در کنار یکدیگر و در ارتباط هم باقی بمانند و با حفظ ادراک واقعی از خود و همسرشان، تجربه نزدیک و همراه با صمیمیت در کنار وی داشته باشند. در همین راستا یافته مطالعه لامپیس و همکاران (۲۰۱۹) نشان داد که زوجین با اقتدار شخصی در خانواده در مقایسه با سایرین، دارای احساس فردیت و صمیمیت بیشتر هستند و بدون نگرانی در مورد تهدید شدن استقلالشان، بخوبی قادر به بیان و ابراز عواطف و خواسته‌های خود هستند که این فرایند به بهبود کیفیت و دوام روابطشان منجر می‌شود (پلگ و هریش، ۲۰۲۲).

نتایج مطالعه حاضر نشان داد که رضایت زناشویی دارای رابطه همسو با اقتدار شخصی در سیستم خانواده و رابطه ناهمسو با استرس زناشویی و رفتارهای تعارضی در زوجین است. همچنین راهبردهای حل تعارض و استرس زناشویی در ارتباط بین اقتدار شخصی در سیستم خانواده و رضایت زناشویی دارای نقش میانجی بود. این پژوهش با محدودیت‌های خاصی نیز روبرو بود. از جمله اینکه نمونه این پژوهش از زوجین شهر تهران تشکیل شده است و می‌تواند تعمیم‌پذیری نتایج را به سایر زوجین با محدودیت مواجه سازد. همچنین جمع‌آوری داده از طریق پرسشنامه بود که ممکن است آزمودنی‌ها در پاسخ‌ها دچار سوگیری شده باشند. پیشنهاد می‌گردد که این مطالعه بر روی جمعیت وسیع‌تر و با در نظر گرفتن سایر ابزارهای جمع‌آوری داده انجام شود.

منابع

آریایی آذر، افسانه؛ صادقی، منصوره السادات و موتابی، فرشته. (۱۴۰۰). بررسی تمایز یافتگی زوجین از خانواده اصلی و نقش آن در پیش‌بینی الگوهای ارتباطی و رضایت زناشویی در قومیت‌های مختلف ایران. *خانواده پژوهی*، ۱۷(۳۴): ۳۶۸-۳۷۳.

دیباجی فروشانی، فاطمه السادات، امامی پور، سوزان، و محمودی، غلامرضا. (۱۳۸۸). رابطه سبک‌های دلبستگی و راهبردهای حل تعارض بر رضایتمندی زناشویی زنان. *اندیشه و رفتار*، ۷(۳): ۱۲۱-۷۴.

رزم گر، مهسا و اصغری ابراهیم آباد، محمدجواد. (۱۳۹۹). نقش سبک‌های حل تعارض در پیش‌بینی رضایت از زندگی زنان متأهل با میانجی‌گری شادکامی. *مطالعات روانشناختی*، ۱۱(۱۲): ۲۰۰-۱۶۹.

سهرابی، احمد، جهانی، عهدیه، محرابیان، طاهره، مرعشیان، فاطمه و ظاهری، صدیقه. (۱۳۹۵). رابطه کیفیت زندگی و استرس با رضایت زناشویی در زنان مبتلا به سردرد میگرنی شهرستان اهواز. *مجله علوم مراقبتی نظامی*، ۳(۲): ۱۱۵-۱۲۲.

شهبایی، شیفته، جنابادی، حسین، و کرد تمینی، بهمن. (۱۴۰۰). نقش میانجی صمیمیت زناشویی در رابطه بین تحمل پریشانی و خودپنداره جنسی در زوجین دچار تعارض زناشویی. *فصلنامه خانواده درمانی کاربردی*، ۱۰(۱): ۱۱۸-۱۳۲.

موسوی، سیده فاطمه و قلی نسب، رقیه. (۱۳۹۸). نقش حمایت عاطفی و خودتعیین‌گری در پیش‌بینی تعارضات زناشویی زنان متأهل. *مطالعات خانواده*، ۲(۴): ۸۰-۹۴.

میرزایی، میترا و زارعی، اقبال. (۱۳۹۸). نقش تمایز یافتگی خود و عوامل اقتصادی با میانجی‌گری تعارضات خانوادگی در پیش‌گیری از آسیب‌های روانی و اجتماعی. *فرهنگ مشاوره*، ۱۲(۱): ۹۰-۷۹.

- Lee, S., Wickrama, K. K., Lee, T. K., & O'Neal, C. W. (2021). Long term physical health consequences of financial and marital stress in middle aged couples. *Journal of Marriage and Family*, 83(4), 1212-1226.
- Li, X., Cao, H., Lan, J., Ju, X., Zheng, Y., Chen, Y., ... & Fang, X. (2019). The association between transition pattern of marital conflict resolution styles and marital quality trajectory during the early years of Chinese marriage. *Journal of Social and Personal Relationships*, 36(1), 153-186.
- Likcani, A., Stith, S., Spencer, C., Webb, F., & Peterson, F. R. (2017). Differentiation and intimate partner violence. *The American Journal of Family Therapy*, 45(5), 235-249.
- Mahoney, A., Pargament, K. I., & DeMaris, A. (2021). Spiritual intimacy, spiritual one-upmanship, and marital conflict across the transition to parenthood. *Journal of Family Psychology*, 35(4), 552.
- Orth-Gomer, K., Wamala, S. P., Horsten, M., Schenck-Gustafsson, K., Schneiderman, N., & Mittleman, M. A. (2000). Marital stress worsens prognosis in women with coronary heart disease: The Stockholm Female Coronary Risk Study. *Jama*, 284(23), 3008-3014.
- Peleg, O., & Harish, N. (2022). Can Family Patterns Help Adolescents Establish Intimate Social Relationships with Peers?. *The American Journal of Family Therapy*, 50(3), 227-248.
- Straus, M., Hamby, S. L., Boney-McCoy, S. U. E., & Sugarman, D. B. (1995). Revised Conflict Tactics Scales. *Journal of Family Issues*.
- Taggart, T. C., Bannon, S. M., & Hammett, J. F. (2019). Personality traits moderate the association between conflict resolution and subsequent relationship satisfaction in dating couples. *Personality and Individual Differences*, 139, 281-289.
- Van Ouytsel, J., Walrave, M., & Ponnet, K. (2019). Sexting within adolescents' romantic relationships: How is it related to perceptions of love and verbal conflict?. *Computers in Human Behavior*, 97, 216-221.
- Zeng, S., Hu, X., Zhao, H., & Stone-MacDonald, A. K. (2020). Examining the relationships of parental stress, family support and family quality of life: A structural equation modeling approach. *Research in developmental disabilities*, 96, 103523.

